

**Les Euroregions:
una cooperació integrada,
al servei de la política
de cohesió econòmica, social i territorial**

Juliol 2010

Preàmbul

El debat post 2013 i l'estratègia UE2020 progressa i aviat s'avançaran les primeres propostes, en una situació econòmica complicada que no fa preveure un millor futur a mig termini.

En aquest context, la política de cohesió econòmica, social i territorial troba tota la seva legitimitat i la seva raó de ser. Tradueix l'esperit de solidaritat, base de la construcció europea, que ha d'ésser reforçat més que mai en aquests temps de crisi. La cooperació entre les regions d'Europa n'és un bon exemple.

També, estem convençuts que la política de cohesió ha de ser mantinguda i ser dotada d'un pressupost que li permeti tenir aquest efecte multiplicador que espera exercir sobre els nostres territoris, les nostres empreses i els nostres ciutadans.

En un moment en el que el ciutadà, confrontat a una dura realitat, perd a poc a poc la confiança en les institucions i en aquest formidable projecte que és la construcció europea, convé donar més proximitat a l'acció de la Unió Europea, d'acostar-la més encara al ciutadà i a les realitats del territori. Aquest objectiu i la necessitat de reforçar la governança multinivell justifiquen una aplicació de la política de cohesió a l'esglaó regional, que apareix com el més pertinent per a la seva posada en marxa.

Els reagrupaments transfronterers de regions, com és el cas de les euroregions, pretenen d'una part, aportar solucions concretes a problemes vinculats al seu posicionament geogràfic i d'altra banda, beneficiar-se de l'efecte que pot suscitar un potencial de desenvolupament generat per la proximitat i la reciprocitat d'idees, de mitjans, de protagonistes...

En esdevenir veritables territoris de projectes, aquests espais de cooperació juguen un paper important en la consolidació dels lligams a nivell local, entre actors de diferents Estats membres, reunits entorn de problemàtiques comunes. Per tant es posicionen com a interlocutors indispensables de la política regional.

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

Convençuts del paper que han de jugar els reagrupaments de regions, les euroregions s'estructuren entorn de l'instrument jurídic de què disposen: l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial que constitueix una veritable eina per desenvolupar les estratègies polítiques europees i euroregionals.

Amb aquesta declaració, volem participar activament en el debat sobre el futur de la política regional, tot i reclamant que es tingui en compte el paper de les euroregions i la utilització de les AECT com a instrument.

Amb l'objectiu d'esdevenir una eina privilegiada de cooperació a Europa i el seu entorn, les euroregions signatàries de la present declaració, així com les regions que les componen,

PROPOSEN

1- Una adaptació dels programes europeus que tinguin més en compte les euroregions...

Constatem que, en el marc de la programació actual, les euroregions experimenten dificultats per presentar projectes sobre els programes de cooperació:

- D'una part, els programes transnacionals fan referència a projectes que necessiten sovint la recerca de socis més enllà del territori euroregional, i d'altra banda, els projectes que poden ser presentats per una euroregió, algunes vegades són vistos com "massa locals" pels serveis instructors en relació a l'estratègia del programa;
- Els programes transfronterers que, per la seva filosofia, podrien realitzar-se millor des d'una estructura transfronterera com les euroregions, les exclouen perquè es concentren en espais de NUTS 3 i no de NUTS 2. S'apliquen criteris sobre l'allunyament geogràfic de la frontera que, de fet, descarten regions membres d'una euroregió. L'exemple de les Illes Balears, membre de l'Euroregió Pirineus-Mediterrània, però exclosa del programa transfronterer Espanya-França-Andorra, és explícit.

La participació en els programes sectorials és també difícil. Massa sovint les convocatòries de projectes exclouen la participació de les AECT considerant que són un sol soci i no una agrupació amb diversos socis.

És necessària una adaptació de l'Objectiu Cooperació per al període 2014-2020 sobre

la base dels següents elements:

- Creació d'una programació al nivell NUTS 2 per a la cooperació transfronterera;
- Tenir en compte el caràcter transfronterer de les euroregions;
- Revisió del criteri de la distància mínima des de la frontera (150 km) a la vista de les estructures de cooperació transfronterera;

Les convocatòries a projectes sobre polítiques sectorials han de ser redactades per tal de:

- Permetre a les AECT ser candidates a les diferents convocatòries a projectes de la Comissió com a socis plens i no com a un sol membre;
- Facilitar la realització de projectes entre AECT i actors de la societat civil.

2- Mesures per facilitar el desenvolupament de les AECT...

Les AECT constitueixen una eina que permet reforçar els lligams de cooperació que es creen o que ja existeixen. Les primeres creacions mostren, no obstant, que calen millores que facilitin la posada en marxa d'aquest instrument.

Hem de basar-nos en les dificultats que han trobat les primeres AECT per treure'n conclusions constructives si volem que aquesta eina de cooperació integrada pugui trobar el seu lloc en el paisatge de la construcció europea.

Sense perjudicar adaptacions que seran proposades a principis del 2011, convé procedir a modificacions per:

- Facilitar la contractació de les persones empleades per les AECT, amb un objectiu que tendria cap al reconeixement d'un estatut específic;
- Alleugerir els obstacles que poden constituir les reglamentacions nacionals quan aquestes es revelin incompatibles amb aquelles que regulen les AECT.

3- Un "Pacte territorial" amb la Comissió europea...

Ens sembla fonamental afirmar les euroregions (o estructures equivalents) com un nivell de govern privilegiat i les seves AECT com una eina al servei de

Euroregió Pirineus Mediterrània
Eurorégion Pyrénées-Méditerranée
Euroregión Pirineos Mediterráneo

la política regional. La consolidació dels lligams entre les institucions de NUTS 2, transfronterers, només pot contribuir favorablement a la construcció d'una Europa solidària en consonància amb les realitats del territori i amb l'Estratègia UE2020.

Les reflexions en curs apunten a l'apropament de la política regional a les problemàtiques comunes inherents a espais més amplis. Estem convençuts que és important retornar la proximitat a l'acció d'Europa, i les euroregions hi poden contribuir a través de la posada en marxa d'estratègies pròpies per a desenvolupar els seus espais de cooperació.

És sabut que la definició d'una estratègia euroregional, que va més enllà dels programes que poden presentar les presidències successives, és una condició prèvia essencial per posicionar-se en futurs programes europeus.

Considerant aquesta estratègia que identifica els objectius a assolir en termes de cooperació, l'establiment d'un sistema contractual entre la Comissió europea i una euroregió estructurada en AECT permetria afegir el valor de la proximitat a l'acció comunitària i un marc d'intervenció per als crèdits europeus i nacionals.

Aquest contracte, o "pacte", desenvoluparia sobre un territori projectes de caràcter euroregional i podria esdevenir així un espai "d'experimentació territorial de cooperació" per la gestió de crèdits europeus específicament dedicats a la realització de projectes conjunts. Si la intervenció dels fons europeus és el resultat d'un primer nivell de cooperació feta dins d'un marc estratègic, més gran serà l'efecte impulsor dels mateixos.

Amb l'objectiu de federar les iniciatives transfrontereres de nivell NUTS II, veure transnacionals, entorn d'una estratègia comuna, basada en una cooperació integrada, les futures polítiques europees haurien d'afavorir:

- La signatura de "Pactes territorials" entre les euroregions que ho desitgin i la Comissió europea, amb l'objectiu de disposar d'un "dret a experimentar" per la gestió de crèdits assignats per a la realització d'aquests contractes.

La contribució en anglès

http://www.euroregio.eu/eu/Images/contribution_ENG_tcm329-153490.pdf